

Київський
національний університет
імені Тараса Шевченка

V Міжнародна
наукова конференція

Психофізіологічні
та вісцеральні
функції
в нормі і патології

Київ - 2010

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ТА ВІСЦЕРАЛЬНІ ФУНКЦІЇ В НОРМІ І ПАТОЛОГІЇ

У Міжнародна наукова конференція,
присвячена 100-річчю від дня народження
професора Павла Дмитровича Харченка
та 65-річчю НДІ фізіології
імені академіка Петра Богача

Україна, Київ, 6–8 жовтня 2010 року

Тези доповідей

УДК 159.91(063)
ББК 88.33я434
Пс86

Редакційна колегія: Л. І. Остапченко, д-р біол. наук, проф. (відп. ред.); М. Ю. Макаруч, д-р біол. наук, проф. (заст. відп. ред.); В. С. Мартинюк, д-р біол. наук, проф.; П. І. Янчук, д-р біол. наук, ст. наук співроб.; І. Г. Зима, канд. біол. наук, ст. наук співроб.; Н. Г. Піскорська, канд. біол. наук; А. О. Чернінський, канд. біол. наук; З. А. Горенко, канд. біол. наук (відп. секретар)

"Психофізіологічні та вісцеральні функції в нормі і патології", V Міжнар. наук. конф. (2010 ; Київ). V Міжнародна наукова конференція "Психофізіологічні та вісцеральні функції в нормі і патології", 6–8 жовт. 2010 р.: [присвяч. 100-річчю від дня народження професора Павла Дмитровича Харченка та 65-річчю НДІ фізіології імені академіка Петра Богача : тези] / ред. кол.: Л. І. Остапченко [та ін.] – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010 – 276 с.

Тези доповідей присвячено актуальним проблемам психофізіології, вищої нервової діяльності, фізіології центральної нервової та серцево-судинної системи, функціонуванню органів травного тракту в нормі й патології, нейроендокринній регуляції фізіологічних функцій.

Збірник розрахований на широке коло науковців-фізіологів, лікарів, студентів вищих навчальних закладів.

Наведені матеріали доступні на сайті конференції <http://physiology.org.ua/conf/pvf2010/>

УДК 159.91(063)
ББК 88.33я434

КИЕВСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО

ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ И ВИСЦЕРАЛЬНЫЕ ФУНКЦИИ В НОРМЕ И ПАТОЛОГИИ

**V Международная научная конференция,
посвященная 100-летию со дня рождения
профессора Павла Дмитриевича Харченко
и 65-летию НИИ физиологии
имени академика Петра Богача**

Украина, Киев, 6–8 октября 2010 года

Тезисы докладов

УДК 159.91(063)

ББК 88.33я434

Пс86

Редакционная коллегия: Л. И. Остапченко, д-р биол. наук, проф. (отв. ред.); Н. Е. Макаrchук, д-р биол. наук, проф. (зам. отв. ред.); В. С. Мартынюк, д-р биол. наук, проф.; П. И. Янчук, д-р биол. наук, ст. научн. сотр.; И. Г. Зима, канд. биол. наук, ст. научн. сотр.; Н. Г. Пискорская, канд. биол. наук; А. А. Чернинский, канд. биол. наук; З. А. Горенко, канд. биол. наук (отв. секретарь)

"Психофизиологические и висцеральные функции в норме и патологии", V Междунар. науч. конф. (2010 ; Киев), V Международная научная конференция "Психофизиологические и висцеральные функции в норме и патологии", 6–8 окт. 2010 г. : [посвященная 100-летию со дня рождения профессора Павла Дмитриевича Харченко и 65-летию НИИ физиологии имени академика Петра Богача : тезисы] / ред. кол. Л. И. Остапченко (и др.). – К. : Издательско-полиграфический центр "Киевский университет", 2010. – 276 с.

Тезисы докладов посвящены актуальным проблемам психофизиологии, высшей нервной деятельности, физиологии центральной нервной и сердечно-сосудистой систем, функционированию органов пищеварительного тракта в норме и патологии, нейроэндокринной регуляции физиологических функций.

Сборник предназначен для широкого круга ученых–физиологов, врачей, студентов высших учебных заведений.

Материалы сборника доступны на сайте конференции <http://physiology.org.ua/conf/pvf2010/>

УДК 159.91(063)

ББК 88.33я434

TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV

PSYCHOPHYSIOLOGICAL AND VISCERAL FUNCTIONS IN NORM AND PATHOLOGY

**V International scientific conference
dedicated to professor P. D. Harchenko
100-years anniversary and 65 years
from creating The Institute of Physiology**

October 6–8, 2010, Kyiv, Ukraine

Abstracts

<i>Павло Дмитрович Харченко</i>	7
<i>Науково-дослідний інститут фізіології імені академіка Петра Богача Київського національного університету імені Тараса Шевченка</i>	9
Babiychuk E.B., Monastyrskaya K. and Draeger A. <i>The targeting of plasmalemmal ceramide to mitochondria during apoptosis</i>	11
Chornomorets P.M., Nurishchenko N.Ye. <i>Time-dependent effect of low-intensity ultrasound on skeletal muscle trauma</i>	12
Ivasenko A.V., Bolgov D.M. <i>Chronotypical peculiarities of mental capacity in medical students according to complex and simple visual-motor reaction tests</i>	13
Karbovska L.S., Gorenko Z.A., Lysaj I.P., Baban V.M., Veselsky S.P. <i>The influence of oxytocin on lipid composition of the bile in rats</i>	14
Yakubtsova I.V., Khilko T.D., Preobrazhenska T.D., Ostapchenko L.I., Makay S., Chekhun V.F. <i>Protective influence of fenugreek extract to duodenum mucosa cells at experimental ulcerogenesis</i>	15
Андрюєв Є.М., Рєшетнік Є.М., Бабан В.М., Вєсельський С.П., Макаруч М.Ю. <i>Вплив рутину на жовчосекреторну функцію печінки щурів</i>	16
Антонова В.О. <i>Уровень кортизола у пациентов под воздействием ультранизкой температуры в условиях криокамеры</i>	17
Артемова О.І. <i>Проблеми креативності особистості: педагогічні та психофізіологічні аспекти</i>	18
Бабак С.В. <i>Особливості функціональної асиметрії мозку юнаків та дівчат</i>	19
Базанова О.М. <i>Психофизиологические и вегетативные признаки оптимального психомоторного функционирования</i>	20
Баласаян М.Г. Смян Л.Т. Жамгарян А.Г. Африкян Ш.Г. <i>Исследование противоязвенной активности экстракта из семян Лоха узколистного флоры Армении</i>	21

Бабак С.В.

Академія муніципального управління

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ АСИМЕТРІЇ МОЗКУ ЮНАКІВ ТА ДІВЧАТ

В останні десятиліття ряд наукових досліджень показують значні зміни функціональної асиметрії мозку [Hatta, 1988; І.С.Макар'єв, 1995; А.В.Семенович, 2005; С.М.Мартінова, 2006 та ін.]. Вчені вважають, що відбувся якісний стрибок в особливостях нейрофізіології латеральності у молодого покоління [В.Пугач, 2008]. Окрім право-, лівопівкульності та амбідекстрії, нещодавно з'явився новий термін - "амбіцеребральність" [Ш.Р.Хісамбеєв, 2008] (здатність правого та лівого мозку людини почергово або паралельно та одночасно здійснювати переробку інформації). Є також дані про поступове зближення статей (андрогінність), що також є проявом змін у функціональній спеціалізації мозку [М.Ю.Римарєв, 2005; В.О.Порядіна, 2007]. Питання нове і практично невивчене. Мета нашого дослідження - вивчення особливостей індивідуального профілю асиметрії у юнаків та дівчат віком 18-20 років (38 чоловік). Дослідження включали: 1) виявлення рухової та сенсорної асиметрії; 2) діагностика психологічної статі (методика С.Бем). Виявлення домінуючої руки саме при письмі нічого не говорить про латеризацію функцій загалом. Серед досліджуваних праву руку в письмі використовують 93,5%, ліву - 6,5%. На цьому тлі лише 61,2% досліджуваних в руховій активності є лівопівкульними, 22,6% - правопівкульними, 16,2% - амбідекстри (або ж амбіцеребральні?). Щодо сенсорної функціональної асиметрії, то у 45,1% випадках надавалось переваг сенсорним системам правої частини тіла, у 42% - лівої, у 12,9% використовували обидві півкулі. Серед всіх досліджуваних виявлено 8 варіантів сполучень функціонування півкуль мозку (рухова/сенсорна активності). Загальна функціональна асиметрія: 41,9% - лівопівкульність, 32,3% - амбіцеребральність, 25,8% - правопівкульність. При вивченні психологічної статі 79,2% досліджуваних виявили андрогінність, решта - фемінінність та маскуліність. Цікавим є те, що третина всіх досліджуваних сполучають в психофізичних особливостях амбіцеребральність та андрогінність. Результати дослідження досить цікаві, потребують подальшого вивчення. Без врахування параметрів функціональної асиметрії індивіду та їх динаміки неможлива адекватна оцінка стану та прогноз адаптації людини.